

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про культуру

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 24, ст.168)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 4731-VI від 17.05.2012, ВВР, 2013, № 15, ст.98
№ 5029-VI від 03.07.2012, ВВР, 2013, № 23, ст.218
№ 5461-VI від 16.10.2012, ВВР, 2014, № 5, ст.62
№ 1166-VII від 27.03.2014, ВВР, 2014, № 20-21, ст.745
№ 76-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 6, ст.40
№ 911-VIII від 24.12.2015, ВВР, 2016, № 5, ст.50
№ 954-VIII від 28.01.2016, ВВР, 2016, № 10, ст.102 - щодо набрання чинності Закону
див. Закон № 1656-VIII від 06.10.2016
№ 955-VIII від 28.01.2016, ВВР, 2016, № 10, ст.103
№ 2054-VIII від 23.05.2017, ВВР, 2017, № 26, ст.298
№ 2145-VIII від 05.09.2017, ВВР, 2017, № 38-39, ст.380
№ 2269-VIII від 18.01.2018, ВВР, 2018, № 12, ст.68
№ 2458-VIII від 19.06.2018, ВВР, 2018, № 34, ст.257
№ 2481-VIII від 03.07.2018, ВВР, 2018, № 36, ст.274
№ 2581-VIII від 02.10.2018, ВВР, 2018, № 46, ст.371
№ 2704-VIII від 25.04.2019, ВВР, 2019, № 21, ст.81
№ 385-IX від 17.12.2019, ВВР, 2020, № 15, ст.94
№ 447-IX від 14.01.2020, ВВР, 2020, № 29, ст.189
№ 524-IX від 04.03.2020, ВВР, 2020, № 38, ст.279
№ 692-IX від 16.06.2020, ВВР, 2020, № 43, ст.371
№ 720-IX від 17.06.2020, ВВР, 2020, № 47, ст.408
№ 1724-IX від 08.09.2021}

{Установити, що у 2016 році норми і положення частини третьої статті 22, абзацу другого частини першої, частини третьої статті 29 цього Закону застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів та бюджету Фонду соціального страхування України згідно із Законом № 928-VIII від 25.12.2015}

{Установити, що у 2017 році норми і положення абзацу другого частини першої статті 29 цього Закону застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів згідно із Законом № 1801-VIII від 21.12.2016}

Цей Закон визначає правові засади діяльності у сфері культури, регулює суспільні відносини, пов'язані із створенням, використанням, розповсюдженням, збереженням культурної спадщини та культурних цінностей, і спрямований на забезпечення доступу до них.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

1) базова мережа закладів культури - комплекс підприємств, установ, організацій і закладів культури державної та комунальної форми власності, діяльність яких спрямована на створення умов для забезпечення розвитку творчості людини, збирання, збереження, використання і поширення інформації про матеріальні та духовні культурні цінності, наукові розробки, а також на забезпечення цілісності культурного простору України, доступності національного культурного надбання, дотримання прав громадян у сфері культури;

2) вітчизняний (національний) культурний продукт - культурні блага і культурні цінності, створені (надані) вітчизняним виробником;

3) грант - фінансові ресурси, що надаються на безповоротній основі суб'єкту, який провадить діяльність у сфері культури, для реалізації культурно-мистецького проекту;

4) діяльність у сфері культури (культурна діяльність) - творча, господарська, наукова, бібліотечна, інформаційна, музейна, освітня, культурно-дозвіллева та розважальна діяльність, спрямована на створення, тиражування, розповсюдження, демонстрування, популяризацію, збереження і використання культурних благ та культурних цінностей для задоволення культурних потреб громадян;

5) заклад культури - юридична особа, основною діяльністю якої є діяльність у сфері культури, або структурний підрозділ юридичної особи, функції якого полягають у провадженні діяльності у сфері культури;

5¹) креативні індустрії - види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості і робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження;

{Частину першу статті 1 доповнено пунктом 5¹ згідно із Законом № 2458-VIII від 19.06.2018; в редакції Закону № 692-IX від 16.06.2020}

5²) креативний продукт - товари та послуги, що створені/надані за результатами культурного (мистецького) та/або креативного вираження і мають високу додану вартість;

{Частина першу статті 1 доповнено пунктом 5² згідно із Законом № 692-IX від 16.06.2020}

6) культура - сукупність матеріального і духовного надбання певної людської спільноти (етносу, нації), нагромадженого, закріпленого і збагаченого протягом тривалого періоду, що передається від покоління до покоління, включає всі види мистецтва, культурну спадщину, культурні цінності, науку, освіту та відображає рівень розвитку цієї спільноти;

7) культурний простір України - сфера, в якій відповідно до законодавства провадиться культурна діяльність та задовольняються культурні, інформаційні та дозвілєві потреби громадян, що охоплює, зокрема, телебачення, радіомовлення, періодичні друковані видання та книговидавничу продукцію, ринок культурних благ, а також культурно-мистецьке середовище;

{Пункт 7 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2054-VIII від 23.05.2017}

8) культурні блага - товари та послуги, що виробляються в процесі провадження діяльності у сфері культури для задоволення культурних потреб громадян (книги, художні альбоми, аудіовізуальні твори та їх демонстрування, аудіопродукція (музичні звукозаписи), твори та документи на новітніх носіях інформації, вироби художніх промислів, театральні та циркові вистави, концерти, культурно-освітні послуги тощо);

9) культурно-мистецька громадськість - митці та працівники закладів культури, інші працівники, об'єднані в професійні творчі спілки, національно-культурні товариства;

10) культурно-мистецька освіта - спеціальна освіта у сфері культури і мистецтва;

11) культурно-мистецький проект - форма культурної діяльності з визначеними метою і строком реалізації (досягнення мети), а також цільовим фінансуванням згідно з кошторисом (бюджетом);

12) мистецтво - творча художня діяльність у сферах: літератури, архітектури, скульптури, живопису, графіки, декоративно-ужиткового мистецтва, музики, танцю, театру, кіно та інші види діяльності людини, що відображають дійсність у художніх образах;

13) мистецьке аматорство - непрофесійна творча діяльність окремих осіб або колективів, що не є для них основним заняттям і не має на меті отримання доходів;

14) національне культурне надбання - сукупність унікальних культурних цінностей, об'єктів культурної спадщини, що мають виняткове історичне значення для формування культурного простору України;

15) національно-культурна державна цільова програма - програма, спрямована на створення сприятливих умов національно-культурного розвитку, збереження національно-культурної спадщини, задоволення інтелектуальних та духовних потреб людини, та цільова регіональна програма у сфері культури, що передбачають вирішення питань, пов'язаних з діяльністю та розвитком базової мережі закладів культури всіх рівнів або відповідного рівня, а також реалізацію культурно-мистецьких проектів і здійснення державними та недержавними закладами культури заходів, що фінансуються з державного та/або місцевих бюджетів;

16) нематеріальна культурна спадщина - звичаї, форми показу та вираження, знання, навички, що передаються від покоління до покоління, постійно відтворюються спільнотами та групами під впливом їхнього досвіду, оточення, взаємодії з природою, історії та формують у них почуття самобутності та наступності, сприяючи таким чином повазі до культурного розмаїття і творчості людини;

17) об'єкти культурного призначення - цілісні майнові комплекси клубних закладів (клубів, будинків культури, палаців культури тощо), парків культури та відпочинку, бібліотек, музеїв, архівів історико-культурних заповідників, театральних видовищних закладів (театрів, філармоній, концертних організацій, музичних колективів, ансамблів тощо), кінотеатрів, інших закладів культури; пам'ятки культурної спадщини, предмети колекцій, зібрання, фонди, будівлі, споруди культурного призначення та інші культурні цінності;

18) працівник культури (працівник у сфері культури) - професійний творчий працівник або працівник закладу культури чи інша фізична особа, яка провадить діяльність у сфері культури;

19) професійний творчий працівник - особа, яка провадить творчу діяльність на професійній основі, результатом якої є створення або інтерпретація творів у сфері культури та мистецтва, публічно представляє такі твори на виставках, шляхом публікації, сценічного виконання, кіно-, теле-, відеопоказу тощо та/або є членом творчої спілки, та/або має державні нагороди за діяльність у сфері культури та мистецтва;

20) суб'єкти діяльності у сфері культури - фізичні та юридичні особи, що провадять культурну діяльність або реалізують владні повноваження у сфері культури;

21) творча діяльність - індивідуальна чи колективна творчість, результатом якої є створення або інтерпретація творів, що мають культурну цінність.

2. Термін "культурні цінності" вживається у значенні, наведеному у Законі України "Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей".

{Частина друга статті 1 в редакції Закону № 692-IX від 16.06.2020}

Стаття 2. Законодавство України про культуру

1. Законодавство України про культуру складається з Конституції України, цього Закону та інших законів, що регламентують діяльність у сфері культури, міжнародних договорів з питань культури, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інших нормативно-правових актів.

2. Законодавство України про культуру регулює:

1) діяльність у сфері:

художньої літератури, кінематографії, театального, музичного, хореографічного, пластичного, образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва, архітектури, фотомистецтва, дизайну;

нематеріальної культурної спадщини, в тому числі народної культури (фольклор, традиції, звичаї і обряди, діалекти і говірки, народні художні промисли та ремесла, історична топоніміка тощо);

охорони національного культурного надбання, в тому числі культурної спадщини;

музейної справи, колекціонування;

архівної справи;

бібліотечної справи;

книговидання, створення видавничої продукції, її розповсюдження і використання;

створення і розповсюдження фонограмної та аудіовізуальної продукції;

художньо-естетичної освіти, спеціальної культурно-мистецької освіти, позашкільної освіти сфери культури, педагогічної діяльності у закладах освіти сфери культури;

наукових досліджень у сфері культури;

міжнародних культурних зв'язків, а також переміщення культурних цінностей через державний кордон;

виробництва матеріалів та обладнання, необхідних для збереження, створення і використання культурних цінностей та культурної спадщини;

2) іншу діяльність, основною метою якої є створення, збереження, розповсюдження і використання культурних цінностей, культурної спадщини та культурних благ.

3. Законодавство України про культуру має на меті:

забезпечення реалізації і захист конституційних прав громадян України у сфері культури - створення правових гарантій для вільного провадження культурної діяльності, свободи творчості, доступу до культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;

збереження і примноження національного культурного надбання;

врегулювання відносин суб'єктів діяльності у сфері культури щодо інтелектуальної власності у сфері культури, забезпечення реалізації та захист авторського права і суміжних прав;

визначення пріоритетів державної політики у сфері культури, форм, підстав, умов та порядку надання державної підтримки культури, гарантій невторчання держави у творчі процеси, механізму впливу громадськості на формування і реалізацію державної політики у сфері культури.

4. Відносини у сфері культури, що стосуються охорони та використання об'єктів інтелектуальної власності, врегульовуються законодавством про інтелектуальну власність з урахуванням положень цього Закону.

Стаття 3. Основні засади державної політики у сфері культури

1. Основними засадами державної політики у сфері культури є:

визнання культури одним з основних факторів самобутності Українського народу - громадян України всіх національностей (далі - Український народ);

сприяння створенню єдиного культурного простору України, збереженню цілісності культури;

захист і збереження культурної спадщини як основи національної культури, турбота про розвиток культури;

сприяння утвердженню гуманістичних ідей, високих моральних засад у суспільному житті;

забезпечення свободи творчості, захист прав інтелектуальної власності, авторського права і суміжних прав;

гарантування прав громадян у сфері культури;

створення умов для творчого розвитку особистості, підвищення культурного рівня, естетичного виховання громадян, доступності освіти у сфері культури для дітей та юнацтва, задоволення культурних потреб Українського народу, розвитку закладів культури незалежно від форми власності, залучення до сфери культури інвестицій, коштів від надання платних послуг, благодійництва, інших не заборонених законодавством джерел;

сприяння діяльності професійних творчих спілок та громадських організацій у сфері культури, активному функціонуванню державної мови в культурному просторі України, доступу громадян до культурних благ;

визначення естетичного виховання дітей та юнацтва пріоритетом розвитку культури;

забезпечення діяльності базової мережі закладів культури, закладів освіти сфери культури;

підтримка діяльності у сфері культури, пов'язаної з виготовленням і розповсюдженням електронних та друкованих засобів масової інформації, аудіо- та аудіовізуальної продукції, розробленням комп'ютерних технологій та підвищенням їх потенціалу для розширення доступу та залучення громадськості до діяльності у сфері культури тощо;

пропагування української національної культури у всій її різноманітності за кордоном та світового культурного надбання в Україні;

підтримка вітчизняного виробника у сфері культури;

забезпечення розвитку міжнародного культурного співробітництва;

створення страхового фонду документації про культурні цінності та документів на об'єкти культурної спадщини.

Стаття 4. Пріоритети державної політики у сфері культури

1. Пріоритети державної політики у сфері культури визначаються:

програмами Президента України, щорічним посланням Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України та програмами діяльності Кабінету Міністрів України, в яких обов'язково враховуються аспекти розвитку культури;

{Абзац другий частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4731-VI від 17.05.2012}

державними цільовими програмами у сфері культури, що розробляються і затверджуються згідно із законодавством;

програмою діяльності центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, з розвитку культури на відповідний рік, яка розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, та затверджується Кабінетом Міністрів України.

{Частину першу статті 4 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 954-VIII від 28.01.2016}

2. Держава у пріоритетному порядку створює умови для:

розвитку культури української нації, корінних народів та національних меншин України;

збереження, відтворення та охорони історичного середовища;

естетичного виховання громадян, передусім дітей та юнацтва;

розширення культурної інфраструктури села;

охорони, заохочення та підтримки культурного розмаїття як одного з найважливіших чинників сталого розвитку держави.

{Частину другу статті 4 доповнено абзацом шостим згідно із Законом № 2458-VIII від 19.06.2018}

3. Кабінет Міністрів України щороку затверджує програму діяльності центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, з розвитку культури на відповідний рік (далі - Програма діяльності з розвитку культури), що визначає стратегічні цілі та пріоритетні завдання державної політики у сфері культури на певний календарний рік, а також заходи, що плануються та здійснюватимуться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, для досягнення зазначених цілей і реалізації завдань.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, щороку не пізніше 1 жовтня розробляє та подає Кабінету Міністрів України проект Програми діяльності з розвитку культури на наступний календарний рік. До участі у розробленні Програми діяльності з розвитку культури залучаються інші центральні органи виконавчої влади, до компетенції яких належать питання виконання завдань у сфері культури, зокрема центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері освіти і науки, державної політики економічного і соціального розвитку, та інші.

Програма діяльності з розвитку культури не може суперечити Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, державним цільовим програмам у сфері культури, іншим законодавчим актам.

{Статтю 4 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 954-VIII від 28.01.2016}

Стаття 5. Мова у сфері культури

1. Порядок застосування мов у сфері культури визначають Закон України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" та інші закони України.

{Частина перша статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2054-VIII від 23.05.2017; в редакції Закону № 2704-VIII від 25.04.2019}

2. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування державної мови у сфері культури, гарантує вільне використання мов усіх національних меншин України.

{Стаття 5 в редакції Закону № 5029-VI від 03.07.2012}

Розділ II

ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Стаття 6. Права громадян у сфері культури

1. Громадяни мають право на:

свободу творчості;

вільний вибір виду діяльності у сфері культури, засобів і сфер застосування творчих здібностей, самостійне розпорядження своїм твором;

провадження творчої діяльності самостійно або з використанням будь-яких форм посередництва;

створення закладів культури недержавної форми власності різних напрямів діяльності та організаційно-правових форм;

об'єднання у творчі спілки, національно-культурні товариства, центри, фонди, асоціації, інші громадські організації у сфері культури;

збереження, розвиток, пропагування культурної, мовної самобутності, традицій, звичаїв та обрядів;

захист прав інтелектуальної власності, зокрема авторського права і суміжних прав;

доступ до культурних цінностей, культурної спадщини і культурних благ;

здобуття культурно-мистецької освіти;

інші права, встановлені законодавством.

Стаття 7. Свобода творчості

1. Держава гарантує свободу творчості, вільний вибір діяльності у сфері культури.

Право людини провадити творчу діяльність може реалізовуватися і на професійній, і на аматорській основі.

Держава сприяє творчій діяльності митців і творчих спілок.

2. Втручання у творчий процес і здійснення цензури у творчій діяльності не допускаються.

Стаття 8. Право на доступ до культурних цінностей та культурних благ

1. Громадяни мають право на доступ до культурних цінностей та культурних благ.

Право на доступ до культурних цінностей реалізується шляхом утримання або надання закладам культури державної підтримки з державного та місцевих бюджетів для забезпечення їх функціонування та доступності їх послуг для різних категорій населення.

2. Діти дошкільного віку, учні, студенти, пенсіонери, особи з інвалідністю мають право на відвідування державних та комунальних закладів культури, закладів спеціалізованої позашкільної освіти галузі культури на пільгових умовах, передбачених законодавством.

{Частина друга статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2145-VIII від 05.09.2017, № 2581-VIII від 02.10.2018}

3. Пластові, скаутські громадські об'єднання, визначені Законом України "Про визнання пластового руху та особливості державної підтримки пластового, скаутського руху", мають право на користування державними та комунальними закладами культури, закладами позашкільної освіти у сфері культури на пільгових умовах, передбачених законодавством.

{Статтю 8 доповнено новою частиною згідно із Законом № 385-IX від 17.12.2019}

4. Громадяни мають право на доступ до культурних цінностей шляхом:

користування документами Національного архівного фонду України або їх копіями;

ознайомлення з музейними колекціями, що належать до державної частини Музейного фонду України;

користування фондами бібліотек, що належать до Державного бібліотечного фонду України.

5. Порядок доступу до Національного архівного фонду України, Музейного фонду України, Державного бібліотечного фонду України, фільмофонду визначається законодавством.

Стаття 9. Право на утворення закладів культури

1. Юридичні та фізичні особи мають право створювати заклади культури з метою провадження діяльності у сфері культури самостійно або з використанням будь-яких форм посередництва у цій сфері у визначеному законодавством порядку.

2. Заклади культури можуть створюватися:

центральними органами виконавчої влади;

органами влади Автономної Республіки Крим;

місцевими органами виконавчої влади;

органами місцевого самоврядування;

творчими спілками, громадськими організаціями, іншими об'єднаннями громадян;

юридичними та фізичними особами, у тому числі іноземними.

3. В Україні гарантується можливість утворення різних за формою власності та видами діяльності у сфері культури закладів культури - театрів, концертних організацій, філармоній, культурних центрів, продюсерських агентств, професійних мистецьких колективів, кіностудій, кіно-, відеопрокатних закладів, видавництв, музеїв, архівів, заповідників, художніх галерей (виставок), бібліотек, клубних закладів, навчальних закладів культури і мистецтва, мистецьких шкіл, студій, кінотеатрів, цирків, парків культури та відпочинку, архітектурних, дизайнерських, рекламних, реставраційних центрів і майстерень тощо.

{Частина третя статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017}

4. Законодавчими актами можуть визначатися особливості утворення окремих закладів культури.

Стаття 10. Права громадян України всіх національностей у сфері культури

1. Держава створює умови для культурного розвитку громадян України всіх національностей, сприяє залученню їх до спільного процесу створення культурних цінностей.

2. Громадяни України будь-якої національності мають право зберігати, розвивати і пропагувати свою культуру, мову, традиції, звичаї та обряди, утворювати національно-культурні товариства, центри, заклади культури та провадити будь-яку іншу діяльність у сфері культури, що не суперечить законодавству.

Стаття 11. Обов'язки у сфері культури

1. Фізичні та юридичні особи зобов'язані:

дотримуватися вимог законодавства щодо провадження діяльності у сфері культури;

дбати про збереження народних традицій і примноження національного культурного надбання, сприяти охороні культурної спадщини;

поважати культуру, мову, традиції, звичаї та обряди Українського народу;

піклуватися про естетичне виховання і культурний розвиток дітей, прилучення їх до цінностей вітчизняної та світової культури.

Розділ III ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Стаття 12. Види і суб'єкти діяльності у сфері культури

1. До основних видів діяльності у сфері культури належать:

створення, виконання, тиражування, розповсюдження, демонстрування (публічний показ і публічне сповіщення) та популяризація творів літератури і мистецтва;

створення, збереження, охорона, використання та популяризація національного культурного надбання;

проведення наукових досліджень у сфері культури, літературна і художня критика, кінокритика;

організація відпочинку і дозвілля громадян.

2. Суб'єктами діяльності у сфері культури є:

державна в особі уповноважених органів виконавчої влади;

територіальні громади в особі органів місцевого самоврядування;

професійні творчі працівники;

наукові працівники, зокрема, музейних, бібліотечних закладів, історико-культурних заповідників, архівних установ;

педагогічні працівники закладів освіти сфери культури;

митці, які працюють на засадах мистецького аматорства;

працівники культури;

заклади культури, а також підприємства, установи та організації всіх форм власності, статуту (положення) яких передбачають провадження діяльності у сфері культури;

окремі громадяни, об'єднання громадян, які провадять діяльність у сфері культури.

Стаття 13. Сприяння створенню єдиного культурного простору України, збереженню цілісності культури

1. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування під час підготовки пропозицій щодо формування та здійснення державної політики у сфері культури повинні враховувати необхідність створення єдиного культурного простору України та збереження цілісності культури.

2. Центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері охорони культурної спадщини та інші центральні і місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень вживають заходів для забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини на території України.

{Частина друга статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5461-VI від 16.10.2012}

3. Центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, інші органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень здійснюють цілеспрямовану політику щодо повернення незаконно вивезених з території України культурних цінностей та забезпечення охорони культурних цінностей і об'єктів культурної спадщини, які є власністю України і перебувають на території інших країн.

{Частина третя статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5461-VI від 16.10.2012}

Стаття 14. Підтримка вітчизняних виробників у сфері культури

1. Підтримка вітчизняних виробників у сфері культури здійснюється відповідно до законодавства шляхом:

створення сприятливого режиму оподаткування та надання державою фінансової підтримки для виробництва і розповсюдження книг, фільмів та інших видів культурного продукту українською мовою в Україні та за кордоном;

встановлення квот демонстрування та розповсюдження вітчизняного україномовного культурного продукту на телебаченні, радіо, у кіно- та відеомережі;

здійснення заходів державної підтримки виробників в окремих галузях діяльності у сферах культури та мистецтв у порядку, передбаченому законами України та довгостроковими національно-культурними державними цільовими програмами.

{Частину першу статті 14 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом № 954-VIII від 28.01.2016}

2. Український культурний фонд здійснює підтримку вітчизняних виробників у сфері культури в порядку, встановленому Законом України "Про Український культурний фонд".

Український культурний фонд самостійно визначає проекти, яким надається підтримка в порядку, встановленому Законом України "Про Український культурний фонд". Такими проектами можуть бути, зокрема, проекти, пов'язані з організацією та проведенням виставок, ярмарків, симпозіумів, конгресів тощо, спрямованих на популяризацію української культури або пов'язаних з участю вітчизняних виробників у подібних заходах, що проводяться у зарубіжних країнах, якщо така участь є доцільною з точки зору популяризації української культури за кордоном, а відповідний проект відібрано Українським культурним фондом в порядку, встановленому Законом України "Про Український культурний фонд".

{Статтю 14 доповнено частиною другою згідно із Законом № 2481-VIII від 03.07.2018}

3. У випадках, встановлених законом або передбачених Програмою діяльності з розвитку культури, затвердженою в установленому цим Законом порядку, фінансова підтримка суспільно важливих культурно-мистецьких заходів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв.

{Статтю 14 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 2481-VIII від 03.07.2018}

Стаття 15. Розповсюдження та популяризація творів літератури і мистецтва

1. Заклади та працівники культури вільно розповсюджують та популяризують з дотриманням вимог законодавства твори літератури і мистецтва, самостійно визначають репертуар, програми, зміст і форми гастрольно-концертної, виставкової, бібліотечно-інформаційної та іншої діяльності у сфері культури.

Стаття 16. Збереження культурної спадщини, культурних цінностей та культурних благ

1. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування забезпечують:

збереження культурних цінностей на території України, охорону культурної спадщини, захист історичного середовища;

збереження Музейного фонду України, Державного бібліотечного фонду України, Національного архівного фонду України, фільмофонду, їх постійне поповнення сучасними творами мистецтва, продукцією вітчизняного книговидавництва, кінематографа, аудіовиробництва;

функціонування і розвиток мережі музеїв, архівів, бібліотек, мистецьких шкіл, студій, клубів, кінотеатрів, кіно-, відеопрокатних підприємств, об'єднань, заповідників, реставраційних закладів державної та комунальної власності;

{Абзац четвертий частини першої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017}

збереження нематеріальної культурної спадщини, в тому числі традиційної народної культури, мов, діалектів і говірок, фольклору, традицій, звичаїв і обрядів, народних художніх промислів та ремесел, історичних топонімів тощо.

2. Забороняється вилучення друкованих видань, вихідних матеріалів фільмів та фонограм, інших мистецьких і літературних творів, документів, пам'яток з бібліотечних, музейних, архівних фондів, фільмофонду, знищення культурних цінностей з ідеологічних чи політичних міркувань.

3. Унікальні культурні цінності, що мають виняткове історичне, художнє, наукове та інше культурне значення для формування вітчизняного культурного простору і визначають внесок Українського народу у всесвітню культурну спадщину, визнаються об'єктами національного культурного надбання і включаються до Державного реєстру національного культурного надбання. Порядок включення до зазначеного реєстру та порядок ведення обліку об'єктів національного культурного надбання визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Документи на об'єкти культурної спадщини та інформація про культурні цінності підлягають збереженню шляхом створення страхового фонду документації.

5. Перелік об'єктів нематеріальної культурної спадщини складає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв.

{Статтю 16 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 5461-VI від 16.10.2012}

Стаття 17. Професійна творча діяльність

1. Держава створює умови для провадження професійної творчої діяльності у сфері літератури, театрального, музичного, хореографічного, циркового, образотворчого і декоративно-ужиткового мистецтва, музейної справи, архітектури, кінематографії, журналістики, інформаційної, дизайнерської, науково-дослідної, реставраційної та іншої діяльності, спрямованої на розвиток культури.

2. Суб'єктами професійної творчої діяльності на індивідуальній і колективній основі є професійні творчі працівники, колективи та творчі спілки.

3. Статус професійного творчого працівника, правові засади професійної творчої діяльності визначаються цим Законом, іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 18. Сприяння мистецькому аматорству та організації дозвілля громадян

1. З метою задоволення потреби громадян у мистецькому аматорстві, створення умов для їх дозвілля органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування формують базову мережу закладів культури (клубних закладів, культурних центрів, парків культури та відпочинку, центрів народної творчості тощо), засоби масової інформації і надають їм фінансову підтримку, а також сприяють створенню недержавних закладів культури, клубів, мистецьких аматорських об'єднань, гуртків, студій за інтересами та провадженню ними діяльності.

Стаття 19. Особливості створення, діяльності та ліквідації закладів культури

1. Заклади культури різних організаційно-правових форм господарювання і власності створюються і провадять діяльність відповідно до законодавства.

Заклади культури провадять діяльність за видами, визначеними частиною першою статті 12 цього Закону, відповідно до цілей, передбачених їх статутами (положеннями).

Основним видом діяльності закладу культури є діяльність у сфері культури, передбачена статтею 12 цього Закону.

Заклади культури можуть одночасно з основною діяльністю провадити іншу господарську діяльність і одержувати від неї доходи, якщо інше не встановлено законом і така діяльність відповідає меті, з якою вони створені. Доходи, одержані від цієї діяльності, оподатковуються на загальних підставах згідно із законодавством.

2. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування сприяють діяльності неприбуткових закладів культури.

Для неприбуткових закладів культури, закладів освіти сфери культури, а також фізичних та юридичних осіб, які надають благодійну допомогу неприбутковим закладам культури, створюється сприятливий режим оподаткування, передбачений податковим законодавством.

3. Створення чи припинення, у тому числі ліквідація, закладів культури здійснюється в порядку, визначеному законодавством.

Стаття 20. Особливості провадження інвестиційної та інноваційної діяльності, проведення приватизації у сфері культури

1. Держава забезпечує створення умов для провадження інвестиційної та інноваційної діяльності у сфері культури.

Юридичним і фізичним особам гарантується додержання їхніх прав і законних інтересів під час провадження інвестиційної та інноваційної діяльності на об'єктах культурного призначення.

2. Кошти, що надійшли від приватизації об'єктів культурного призначення, у тому числі об'єктів незавершеного будівництва, державної власності, зараховуються в повному обсязі до Державного бюджету України, а комунальної власності - до відповідних місцевих бюджетів.

{Абзац другий частини другої статті 20 виключено на підставі Закону № 2269-VIII від 18.01.2018}

3. Не підлягають приватизації:

архіви (архівні установи), об'єкти культури, мистецтва, у тому числі виняткової історичної, художньої, наукової чи іншої культурної цінності, що занесені чи підлягають занесенню до Державного реєстру національного культурного надбання, а також об'єкти архітектури, меморіальні комплекси, заповідники, парки тощо загальнодержавного значення;

{Абзац третій частини третьої статті 20 виключено на підставі Закону № 2269-VIII від 18.01.2018}

пам'ятки, включені до переліку пам'яток, що не підлягають приватизації;

пам'ятки археології;

архіви та документи з них;

пам'ятки державної частини Музейного фонду України (музейні предмети, музейні колекції та музейні зібрання);

документи Державного бібліотечного фонду України;

вихідні матеріали та фільмокопії, що зберігаються у фільмофонді;

{Абзац десятий частини третьої статті 20 виключено на підставі Закону № 2269-VIII від 18.01.2018}

заклади освіти сфери культури.

4. Забороняється виселення закладів культури (театрів, філармоній, бібліотек, музеїв, архівів, художніх галерей (виставок), кінотеатрів, мистецьких шкіл, центрів дозвілля дітей та юнацтва, клубних закладів тощо) з приміщень без надання їм іншого рівноцінного приміщення.

{Частина четверта статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017}

5. Не можуть бути предметом застави об'єкти права державної та комунальної власності, що занесені або підлягають занесенню до Державного реєстру національного культурного надбання.

Стаття 21. Особливості трудових відносин та працевлаштування в закладах культури

1. Керівники державних та комунальних закладів культури призначаються на посаду шляхом укладення з ними контракту строком на п'ять років за результатами конкурсу.

2. Протягом періоду тимчасової окупації керівники закладів культури на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим та міста Севастополя призначаються на посаду без конкурсу шляхом укладення з ними контракту за результатами співбесіди. Право призначати керівників закладів культури на тимчасово окупованих територіях на посаду та укладати з ними контракт, а також звільняти із займаної посади мають:

1) Донецька, Луганська обласні державні адміністрації, відповідні військово-цивільні адміністрації у разі їх утворення - щодо керівників закладів культури на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, які до початку тимчасової окупації належали до сфери управління відповідно зазначених обласних державних адміністрацій чи органів влади, повноваження яких здійснюються військово-цивільними адміністраціями;

2) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв, - щодо керівників закладів культури на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим і міста Севастополя та щодо керівників закладів культури на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, які до початку тимчасової окупації не належали до сфери управління органів влади, зазначених у пункті 1 цієї частини.

Керівник державного чи комунального закладу культури може призначатися керівником на умовах сумісництва в державному чи комунальному закладі культури, розташованому на тимчасово окупованих територіях, виключно відповідного функціонального спрямування.

Контракт з керівником закладу культури на тимчасово окупованій території, який призначається на посаду на умовах, передбачених абзацом першим цієї частини, визначає основні вимоги щодо діяльності керівника та умови, передбачені абзацами четвертим - восьмим частини шістнадцятої статті 21⁵ цього Закону.

{Статтю 21 доповнено новою частиною згідно із Законом № 447-IX від 14.01.2020}

3. Трудові відносини з професійними творчими працівниками (художнім та артистичним персоналом) державних та комунальних закладів культури оформлюються шляхом укладення контрактів.

Формування кадрового складу художнього та артистичного персоналу державних та комунальних закладів культури здійснюється на конкурсній основі в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв.

За результатами конкурсу з переможцем з числа кандидатів укладається контракт строком від одного до трьох років за формою, визначеною центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв. Після настання дати закінчення строку дії контракт вважається продовженим на строк, на який він був укладений, якщо жодна із сторін за місяць до цієї дати письмово не поінформувала іншу сторону про своє бажання припинити дію контракту.

Керівник державного чи комунального закладу культури може брати участь у конкурсі, передбаченому цією частиною, на посаду художнього керівника у відповідному закладі. У разі якщо керівник державного чи комунального закладу культури стане переможцем конкурсу на посаду художнього керівника, він може здійснювати суміщення посад (професій) керівника відповідного закладу культури та художнього керівника. У такому разі укладається контракт строком на п'ять років.

4. Керівник державного чи комунального закладу культури може залучати артистичний та художній персонал понад штатну чисельність на підставі цивільно-правового договору в порядку, визначеному законом.

{Текст статті 21 в редакції Закону № 955-VIII від 28.01.2016}

Стаття 21¹. Вимоги до керівника державного чи комунального закладу культури

1. Керівником державного чи комунального закладу культури може бути особа, яка має вищу освіту, стаж роботи у сфері культури не менше трьох років, володіє державною мовою та здатна за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки.

Керівником національного закладу культури може бути особа, яка має вищу освіту, стаж роботи у сфері культури не менше трьох років, володіє державною мовою, має досвід роботи на керівних посадах в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності не менше трьох років та здатна за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки.

2. Не може бути призначена на посаду керівника державного чи комунального закладу культури особа, яка:

за рішенням суду визнана недієздатною або її дієздатність обмежена;

має судимість за вчинення кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією;

{Абзац третьої частини другої статті 21¹ із змінами, внесеними згідно із Законами № 524-IX від 04.03.2020, № 720-IX від 17.06.2020}

є близькою особою або членом сім'ї керівників органу, що відповідно до статутних документів здійснює управління державним чи комунальним закладом культури, а саме центрального органу виконавчої влади, органу влади Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування (далі - орган управління).

{Розділ III доповнено статтею 21¹ згідно із Законом № 955-VIII від 28.01.2016}

Стаття 21². Порядок конкурсного добору керівника державного чи комунального закладу культури

1. Кандидатів на посаду керівника державного чи комунального закладу культури визначає конкурсна комісія за результатами відкритого та публічного конкурсного добору на зайняття цієї посади.

2. Конкурсний добір керівника державного чи комунального закладу культури складається з таких етапів:

оголошення органом управління конкурсу на посаду керівника державного чи комунального закладу культури;

формування складу конкурсної комісії;

подання документів кандидатами на посаду керівника державного чи комунального закладу культури;

добір кандидатів на посаду керівника державного чи комунального закладу культури;

призначення органом управління керівника державного чи комунального закладу культури.

3. Організацію та проведення конкурсного добору, а також роботу конкурсної комісії забезпечує орган управління.

4. Орган управління оголошує конкурс на посаду керівника державного чи комунального закладу культури не пізніше як за два місяці до завершення строку повноважень керівника державного чи комунального закладу культури відповідно до контракту або впродовж семи днів з дня дострокового припинення його повноважень.

5. Оголошення про конкурс розміщується в офіційних друкованих виданнях відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування (за наявності), на офіційному веб-сайті органу управління, на інформаційних сайтах, сайтах професійного спрямування, сайтах установ культури та може поширюватися в будь-який інший спосіб.

6. Оголошення про конкурс на посаду керівника державного чи комунального закладу культури має містити інформацію про дату початку приймання документів, дату початку формування конкурсної комісії, умови, строки проведення конкурсу та вимоги до кандидатів.

{Розділ III доповнено статтею 21² згідно із Законом № 955-VIII від 28.01.2016}

Стаття 21³. Склад, порядок формування і повноваження конкурсної комісії

1. Конкурсна комісія складається з дев'яти членів.

2. Персональний склад конкурсної комісії та зміни до нього (за потреби) затверджує своїм наказом орган управління, що проводить конкурсний добір. Орган управління повинен сформувати персональний склад конкурсної комісії не пізніше 30 днів після оголошення конкурсу на посаду керівника державного чи комунального закладу культури.

3. У разі проведення конкурсного добору на посаду керівника державного чи комунального закладу культури, яким управляє центральний орган виконавчої влади, по три кандидатури до складу конкурсної комісії подають члени трудового колективу, громадські організації у сфері культури відповідного функціонального спрямування та орган управління.

4. У разі проведення конкурсного добору на посаду керівника державного чи комунального закладу культури, яким управляє орган влади Автономної Республіки Крим, місцевий орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування, по три кандидатури до складу конкурсної комісії подають члени трудового колективу, громадські організації у сфері культури відповідного функціонального спрямування та орган управління.

5. Кандидатури до складу конкурсної комісії від трудового колективу обираються на загальних зборах трудового колективу.

6. Громадські організації у сфері культури відповідного функціонального спрямування подають по три кандидатури органу управління, який шляхом жеребкування визначає трьох кандидатів до складу конкурсної комісії. Орган управління забезпечує онлайн-трансляцію жеребкування на своєму офіційному веб-сайті.

7. Члени конкурсної комісії мають бути неупередженими та незалежними. Не допускається втручання в діяльність конкурсної комісії будь-яких органів влади, а також учасників конкурсу.

Членами конкурсної комісії можуть бути:

незалежні фахівці у сфері культури, публічного або бізнес-адміністрування;

члени професійних, творчих спілок, об'єднань, асоціацій, організацій у сфері культури, зареєстрованих відповідно до закону;

члени міжнародних об'єднань, асоціацій, організацій у сферах культури.

8. Членом конкурсної комісії не може бути особа, яка:

за рішенням суду визнана недієздатною або її дієздатність обмежена;

має судимість за вчинення кримінального правопорушення, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією;

{Абзац третьої частини восьмої статті 21³ із змінами, внесеними згідно із Законами № 524-IX від 04.03.2020, № 720-IX від 17.06.2020}

є близькою особою або членом сім'ї учасника конкурсу чи органу управління;

є членом трудового колективу закладу культури, на посаду керівника якого проводиться конкурс.

9. Конкурсна комісія вважається повноважною у разі затвердження в її складі не менше шести осіб.

10. Орган управління призначає секретаря конкурсної комісії, який бере участь у засіданнях комісії без права голосу. Секретар веде і зберігає протоколи засідань конкурсної комісії, які підписують усі члени конкурсної комісії.

11. Голова конкурсної комісії обирається членами конкурсної комісії з їх числа та проводить засідання конкурсної комісії.

{Розділ III доповнено статтею 21³ згідно із Законом № 955-VIII від 28.01.2016}

Стаття 21⁴. Подання документів для участі в конкурсі

1. Усі зацікавлені особи можуть взяти участь у конкурсі на посаду керівника державного чи комунального закладу культури.

2. Особа, яка бере участь у конкурсі, упродовж 30 днів з дня оголошення конкурсу подає такі документи:

заява про участь у конкурсі з наданням згоди на обробку персональних даних відповідно до Закону України "Про захист персональних даних";

автобіографія, що містить прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць, рік і місце народження, інформацію про громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (у тому числі на виборних посадах), контактний номер телефону та адресу електронної пошти чи іншого засобу зв'язку, відомості про наявність чи відсутність судимості;

копія документа, що посвідчує особу, копії документів про вищу освіту;

два рекомендаційні листи довільної форми;

мотиваційний лист довільної форми.

Зазначені документи надсилаються на поштову та електронну адреси органу управління у встановлений цією частиною строк.

3. Перелік документів, зазначених у частині другій цієї статті, є вичерпним. Особа може надати інші документи, які, на її думку, підтверджують її професійні чи моральні якості.

4. Особа, яка подає документи, відповідає за достовірність поданої інформації.

5. Упродовж трьох робочих днів після закінчення строку подання документів для участі в конкурсі орган управління оприлюднює подані документи, визначені у частині другій цієї статті, на своєму офіційному веб-сайті відповідно до Закону України "Про захист персональних даних".

6. Усі зацікавлені особи протягом семи днів з дня оприлюднення відомостей про кандидатів можуть подавати пропозиції та зауваження щодо кандидатур на електронну пошту органу управління, які передаються конкурсній комісії.

7. Під час проведення конкурсу обробка персональних даних учасників здійснюється відповідно до Закону України "Про захист персональних даних".

{Розділ III доповнено статтею 21⁴ згідно із Законом № 955-VIII від 28.01.2016}

Стаття 21⁵. Добір кандидатів на посаду керівника державного чи комунального закладу культури та призначення керівника

1. Конкурсний добір проводиться публічно.

2. Орган управління забезпечує відео- та аудіофіксацію всіх засідань конкурсної комісії та розміщує матеріали засідань конкурсної комісії на своєму офіційному веб-сайті. Представники засобів масової інформації та громадськості мають право бути присутніми на засіданнях конкурсної комісії під час проведення співбесіди з кандидатами, під час якої публічно презентуються запропоновані проекти програм розвитку закладу культури на один і п'ять років.

3. Орган управління не пізніше як за 10 днів до дня проведення першого засідання конкурсної комісії повідомляє кандидатів про час та місце проведення засідання конкурсної комісії.

4. За клопотанням члена конкурсної комісії орган управління забезпечує його участь у засіданнях конкурсної комісії в режимі відеоконференції. Відповідне клопотання подається не пізніше як за три дні до початку засідання конкурсної комісії.

5. Конкурсна комісія проводить перше засідання через 10 днів після закінчення строку приймання документів.

6. На першому засіданні конкурсна комісія розглядає документи, подані кандидатами на посаду керівника державного чи комунального закладу культури, на відповідність кваліфікаційним вимогам. Результати розгляду невідкладно повідомляються кандидатам електронною поштою чи іншим засобом зв'язку, зазначеним в автобіографії.

7. Особа не допускається до участі в доборі кандидатів на посаду керівника державного чи комунального закладу культури у разі невідповідності вимогам, зазначеним у статті 21¹ цього Закону, за рішенням конкурсної комісії.

8. Орган управління зобов'язаний оприлюднити на своєму офіційному веб-сайті умови праці, відомості про матеріально-технічну базу закладу культури, фінансову звітність за попередній бюджетний період закладу культури, на посаду керівника якого проводиться конкурс.

9. На другому засіданні конкурсна комісія проводить співбесіду з кандидатами, під час якої заслуховує публічні презентації проектів програм розвитку закладу культури на один і п'ять років.

10. Допоміжними критеріями під час голосування на користь кандидатів є:

післядипломна освіта у галузі управління;

ступінь MBA (Master of Business Administration), MPA (Master of Public Administration), MLA (Master of Liberal Arts), магістра бізнес-адміністрування чи магістра державного управління;

науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук) чи доктора наук;

досвід роботи на керівних посадах в українських/міжнародних компаніях, установах, програмах, проектах у сфері культури;

володіння офіційними мовами Європейського Союзу;

досвід розроблення і реалізації інвестиційних та інноваційних проектів;

схвальні відгуки в українських та іноземних галузевих засобах масової інформації;

бездоганна ділова репутація.

11. Конкурсна комісія приймає рішення про визначення переможця конкурсу шляхом голосування та оприлюднює його на офіційному веб-сайті органу управління та в інший спосіб. Спосіб голосування визначається рішенням конкурсної комісії.

12. Рішення конкурсної комісії вважається прийнятим, якщо за нього на засіданні конкурсної комісії проголосувала більшість від затвердженого складу конкурсної комісії.

13. У разі виявлення фактів, що свідчать про конфлікт інтересів члена конкурсної комісії, такий член конкурсної комісії не бере участі в голосуванні.

14. У разі відхилення конкурсною комісією всіх кандидатів конкурсна комісія проводить повторний конкурс. Повторний конкурс проводиться у порядку, визначеному статтями 21¹-21⁵ цього Закону.

15. Керівник органу управління зобов'язаний призначити переможця конкурсу керівником державного чи комунального закладу культури не пізніше двох місяців з дня оголошення конкурсу. Підставою для видання наказу про призначення керівника державного чи комунального закладу культури є підписання контракту. Істотні умови контракту публікуються на офіційному веб-сайті органу управління не пізніше наступного дня після його підписання.

16. Контракт з керівником державного чи комунального закладу культури визначає основні вимоги до діяльності закладу культури, виконання яких є обов'язковим для керівника, та інші умови.

Обов'язковими умовами контракту з керівником державного чи комунального закладу культури є:

програми розвитку закладу культури на один і п'ять років, що розглядалися на засіданні конкурсної комісії;

умови оплати праці керівника;

критерії оцінки праці керівника;

особливості порядку здійснення контролю за діяльністю закладу культури;

заходи відповідальності за невиконання або неналежне виконання умов контракту;

особливі підстави для дострокового розірвання контракту та відповідні наслідки для його сторін.

{Розділ III доповнено статтею 21⁵ згідно із Законом № 955-VIII від 28.01.2016}

Розділ IV

БАЗОВА МЕРЕЖА ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ

Стаття 22. Призначення та функціонування базової мережі закладів культури

1. Базова мережа закладів культури формується з метою:

забезпечення розвитку сфери культури, всіх жанрів і видів мистецтва, а також цілісності національної культури;

дотримання прав громадян України у сфері культури, забезпечення доступності національного культурного надбання, культурних благ та мистецької творчості шляхом дотримання державних соціальних нормативів у сфері обслуговування закладами культури.

2. Базова мережа закладів культури формується органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Існуючі заклади культури та заклади освіти сфери культури автоматично включаються до базової мережі.

3. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування під час формування та забезпечення функціонування базової мережі закладів культури керуються державними соціальними нормативами у сфері обслуговування закладами культури, передбаченими Законом України "Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії". Виключення закладів культури з базової мережі можливе лише за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв.

{Частина третя статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5461-VI від 16.10.2012}

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, визначає перспективи та напрями розвитку і зміст спеціальної освіти у сферах культури і мистецтв.

{Статтю 22 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 5461-VI від 16.10.2012}

Стаття 23. Рівні базової мережі закладів культури

1. До базової мережі закладів культури загальнодержавного рівня належать державні, у тому числі національні (бібліотеки, музеї, архіви, галереї, заповідники, цирки, театри, філармонії, музичні колективи і ансамблі, культурно-інформаційні та культурно-просвітницькі центри, навчальні заклади культури і мистецтва, кіностудії, художні галереї, виставки національного (загальнодержавного) значення тощо), заклади культури.

2. До базової мережі закладів культури місцевого рівня належать комунальні заклади культури (бібліотеки, музеї, галереї, заповідники, виставкові зали, театри, філармонії, концертні організації, мистецькі колективи, кінотеатри, кіновідеопрокатні підприємства, об'єднання, палаци і будинки культури, інші клубні заклади, заклади освіти сфери культури, мистецькі школи, студії, парки культури та відпочинку тощо).

{Частина друга статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-VIII від 05.09.2017}

Стаття 24. Переліки закладів культури базової мережі

1. На підставі державних соціальних нормативів забезпечення населення закладами культури і культурними послугами центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв затверджує перелік закладів культури базової мережі загальнодержавного рівня. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування затверджують переліки закладів культури базової мережі місцевого рівня.

{Стаття 24 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5461-VI від 16.10.2012}

Стаття 25. Національні та академічні заклади культури

1. Статус національного закладу (установи) України може бути надано декільком закладам (установам) культури залежно від їх кількості у відповідній групі (театри, філармонії, бібліотеки, музеї, галереї, заповідники, цирки, музичні колективи і ансамблі, кіностудії).

Порядок надання закладу культури статусу національного та академічного визначається законодавством.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, порушує в установленому порядку клопотання про надання закладам (установам) культури статусу національного закладу, надає статус академічного закладу професійним творчим колективам.

{Статтю 25 доповнено частиною другою згідно із Законом № 5461-VI від 16.10.2012}

ФІНАНСУВАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ

Стаття 26. Витрати на утримання закладів культури

1. Джерелами фінансування закладів культури є:

кошти державного та місцевих бюджетів;

кошти, що надходять від господарської діяльності, надання платних послуг;

кошти, одержані за роботи (послуги), виконані закладом культури на замовлення підприємств, установ, організацій та фізичних осіб;

доходи від реалізації продукції майстерень, підприємств, цехів і господарств, від надання в оренду приміщень, споруд, обладнання;

гранти, благодійні внески, добровільні пожертвування, грошові внески, матеріальні цінності, одержані від фізичних і юридичних осіб, у тому числі іноземних;

кошти, отримані державними і комунальними закладами культури як відсотки на залишок власних надходжень, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю, благодійні внески та гранти і розміщених на поточних рахунках, відкритих у банках державного сектору;

інші не заборонені законодавством джерела.

Розмір плати за надання платних послуг встановлюється державним і комунальним закладом культури щороку у національній валюті України.

Перелік платних послуг, які можуть надаватися державними і комунальними закладами культури, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Порядок надання платних послуг закладами культури, заснованими на державній та комунальній формі власності, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері культури.

У разі одержання коштів від надання платних послуг, добровільних пожертвувань фізичних і юридичних осіб, у тому числі іноземних, з інших джерел, не заборонених законодавством, бюджетні асигнування державних і комунальних закладів культури не зменшуються.

{Частина перша статті 26 в редакції Закону № 911-VIII від 24.12.2015}

2. Заклади культури загальнодержавного та місцевого рівня базової мережі залежно від форми власності утримуються або отримують фінансову підтримку відповідно за рахунок коштів Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим, інших місцевих бюджетів, а також коштів установ, організацій, громадян та їх об'єднань.

Приватні заклади культури фінансуються їх засновниками.

Стаття 27. Додаткова фінансова підтримка діяльності у сфері культури

1. З метою залучення додаткових фінансових ресурсів для розвитку культури держава створює сприятливий режим оподаткування фізичним та юридичним особам, які спрямовують свої кошти на розвиток культури. Механізм податкового заохочення підтримки діяльності у сфері культури визначається податковим законодавством України.

Стаття 28. Забезпечення господарської діяльності закладів культури

1. Держава сприяє:

забезпеченню закладів культури, закладів освіти сфери культури будівлями, спорудами, приміщеннями, збудованими за спеціальними проектами, або іншими упорядженими приміщеннями, що відповідають потребам закладу культури;

створенню виробничої бази з випуску спеціального обладнання для закладів культури, музичних інструментів, техніки для атракціонів, допоміжних матеріалів і засобів для індивідуальної художньої творчості, а також розвитку мережі спеціалізованих виробництв.

Розділ VI

СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Стаття 29. Оплата і стимулювання праці працівників у сфері культури

1. Оплата праці у сфері культури має забезпечувати створення належних матеріальних умов для ефективної самостійної творчої діяльності працівника, підвищення престижності професії, сприяти підвищенню його кваліфікації, стимулювати залучення талановитої молоді до діяльності у сфері культури.

Заробітна плата працівника у сфері культури, педагогічного працівника закладу освіти сфери культури складається з посадового окладу (тарифної ставки), надбавки за почесне звання, доплат за науковий ступінь, вислугу років залежно від стажу роботи в державних і комунальних закладах культури, закладах освіти сфери культури, інших надбавок та доплат, премій, винагород за творчу діяльність, передбачених законодавством.

Умови оплати праці працівників у сфері культури державних і комунальних закладів культури, закладів освіти сфери культури визначаються Кабінетом Міністрів України.

{Частина перша статті 29 набирає чинності з 1 січня 2011 року - див. п. 1 розділу X "Прикінцеві положення" цього Закону}

2. Працівникам у сфері культури, які працюють у державних і комунальних закладах культури, держава забезпечує:

роботу на повну тарифну ставку;

створення належних умов праці, її оплати;

правовий, соціальний, професійний захист;

призначення і виплату пенсій відповідно до законодавства;

інші гарантії, встановлені законом.

{Частина друга статті 29 набирає чинності з 1 січня 2012 року - див. п. 1 розділу X "Прикінцеві положення" цього Закону}

3. Працівники у сфері культури, педагогічні працівники закладів освіти сфери культури, які працюють у державних і комунальних закладах культури, мають право на допомогу для оздоровлення під час надання щорічної відпустки у розмірі посадового окладу, а також на матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань та доплату за вислугу років у розмірах і порядку, що встановлюються Кабінетом Міністрів України.

{Частина третя статті 29 набирає чинності з 1 січня 2013 року - див. п. 1 розділу X "Прикінцеві положення" цього Закону}

4. Працівники державних і комунальних закладів культури, педагогічні працівники закладів освіти сфери культури, які працюють у сільській місцевості та селищах міського типу, а також пенсіонери, які раніше працювали в державних та комунальних закладах культури, закладах освіти сфери культури у таких населених пунктах і проживають у них, мають право на безоплатне отримання у власність земельної ділянки відповідно до законодавства.

5. Працівникам державних і комунальних закладів культури, педагогічним працівникам закладів освіти сфери культури, які працюють у сільській місцевості та селищах міського типу, а також пенсіонерам, які раніше працювали в державних та комунальних закладах культури, закладах освіти сфери культури у таких населених пунктах і проживають у них, держава забезпечує відповідно до законодавства безоплатне користування житлом з опаленням і освітленням у межах установлених норм.

Пільги на безоплатне користування житлом з опаленням та освітленням надаються за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

{Частина п'яту статті 29 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 1166-VII від 27.03.2014; в редакції Закону № 76-VIII від 28.12.2014}

Стаття 30. Пенсійне забезпечення та соціальний захист працівників сфери культури

1. Держава забезпечує працівникам сфери культури призначення та виплату пенсії відповідно до законодавства.

2. Професійні творчі працівники закладів культури мають право на творчу відпустку для провадження творчої діяльності.

{Статтю 30 доповнено частиною другою згідно із Законом № 1724-IX від 08.09.2021}

Розділ VII

УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У РОЗВИТКУ СФЕРИ КУЛЬТУРИ

Стаття 31. Участь громадськості у реалізації державної політики у сфері культури

1. Громадські організації (професійні спілки, творчі спілки, товариства, фонди, асоціації тощо) беруть участь у реалізації державної політики у сфері культури відповідно до законодавства.

2. Громадські організації мають право самостійно та на договірній основі утворювати благодійні організації для фінансування культурних програм розвитку літератури та мистецтва, підтримки талантів і творчих починань у сфері культури, розв'язання соціальних і побутових проблем професійних творчих працівників.

Стаття 32. Співпраця державних органів та культурно-мистецької громадськості

1. З метою представлення та захисту інтересів професійних творчих працівників і аматорів держава залучає представників культурно-мистецької громадськості до участі в підготовці проектів нормативно-правових актів, презентації України в різних сферах міжнародного культурного життя, забезпечує надання інформації, необхідної для виконання завдань, визначених статутами (положеннями) закладів культури.

Розділ VIII

МІЖНАРОДНІ КУЛЬТУРНІ ЗВ'ЯЗКИ

Стаття 33. Державне сприяння міжнародному культурному співробітництву

1. Держава сприяє міжнародному культурному обміну, співробітництву закладів культури, професійних творчих працівників, працівників культури України із зарубіжними партнерами.

2. Заклади культури незалежно від підпорядкування, форми власності та організаційно-правової форми, професійні творчі працівники, окремі громадяни мають право самостійно укладати договори (контракти) з іноземними фізичними та юридичними особами про форми співробітництва у сфері культури, брати участь у роботі відповідних міжнародних організацій та фондів, провадити зовнішньоекономічну діяльність у сфері культури відповідно до законодавства.

Стаття 34. Розвиток національної культури за межами України

1. Держава піклується про задоволення національно-культурних потреб українців, які проживають за межами України, зокрема шляхом сприяння проведенню культурно-мистецьких заходів за кордоном, відкриттю та діяльності українських національних культурних центрів та національних освітніх закладів в інших країнах.

Розділ IX

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО КУЛЬТУРУ

Стаття 35. Відповідальність за порушення законодавства про культуру

1. Особи, винні у порушенні законодавства про культуру, несуть дисциплінарну, цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність відповідно до законодавства.

Розділ X ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім частини першої статті 29, яка набирає чинності з 1 січня 2011 року, частини другої статті 29, яка набирає чинності з 1 січня 2012 року, та частини третьої статті 29, яка набирає чинності з 1 січня 2013 року.

Установити, що до набрання чинності частинами першою - третьою статті 29 цього Закону діють умови оплати праці, передбачені законодавством.

До приведення законів, інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом вони діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

2. Абзаци другий та четвертий статті 1 Закону України "Про професійних творчих працівників та творчі спілки" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 52, ст. 312) викласти у такій редакції:

"професійний творчий працівник - особа, яка провадить творчу діяльність на професійній основі, результатом якої є створення або інтерпретація творів у сфері культури та мистецтва, публічно представляє такі твори на виставках, шляхом публікації, сценічного виконання, кіно-, теле-, відеопоказу тощо та/або є членом творчої спілки, та/або має державні нагороди за діяльність у сфері культури і мистецтва";

"творча діяльність - індивідуальна чи колективна творчість, результатом якої є створення або інтерпретація творів, що мають культурну цінність".

3. Визнати такими, що втратили чинність:

Основи законодавства України про культуру (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 21, ст. 294 із наступними змінами);

Постанову Верховної Ради України від 19 лютого 1992 року "Про порядок введення в дію "Основ законодавства України про культуру" (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 21, ст. 295).

Президент України

В.ЯНУКОВИЧ

**м. Київ
14 грудня 2010 року
№ 2778-VI**